

**Quickscan FF-wet
Kolkakkerbuurt, Ede**

**Quicksan FF-wet
Kolkakkerbuurt, Ede**

Colofon

Titel : Quicksan FF-wet Kolkakkerbuurt, Ede

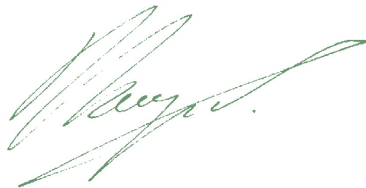
Projectnummer: . : 15575

Opdrachtgever .. : Woonstede
Postbus 191
6710 BD EDE

Datum : 3 februari 2015
Status rapport ... : eindrapport / definitief
Bestand : 15575 - eind.wpd

Opdrachtnemer . : De Groene Ruimte BV
Postbus 400
6700 AK Wageningen
tel. 0317-423969
dgr@dgr.nl www.dgr.nl

Handtekening voor akkoord directie,
Naam : ir. P.A.W.M. Raaijmakers
Handtekening: ... :

Auteursrecht : De auteursrechten van dit rapport rusten bij zowel opdrachtgever als opdrachtnemer, tenzij schriftelijk anders is/wordt overeengekomen. Alleen degenen bij wie het auteursrecht rust zijn gerechtigd het rapport voor eigen gebruik te vermenigvuldigen, te verspreiden of toe te passen, alsook om het ter informatie aan derden openbaar te maken tegen onderling (= zij bij wie het auteursrecht rust) overeengekomen voorwaarden (kosten, citeren, gebruiken, wijzigen etc).

Aansprakelijkheid : Raadpleging van en eventuele verdere handelingen met/op basis van het door De Groene Ruimte BV geleverde product vallen buiten elke verantwoordelijkheid van opdrachtgever en/of De Groene Ruimte BV.

INHOUD

1.	INLEIDING	3
2.	WERKWIJZE	5
3.	BESCHRIJVING PLANGEBIED EN INGREEP	7
3.1.	Ligging en omgeving	7
3.2.	Plangebied	7
3.3.	Ingreep	11
4.	RESULTATEN FLORA- EN FAUNAWET	13
4.1.	Flora	13
4.2.	Zoogdieren	13
4.3.	Amfibieën, reptielen en vissen	15
4.4.	Vogels	16
4.5.	Insecten en andere ongewervelden	17
5.	CONCLUSIES EN ADVIEZEN	19
5.1.	Conclusies	19
5.2.	Adviezen	19
	BRONNEN	21

Bijlagen

Bijlage I. Samenvatting verplichtingen vanuit de Flora- en faunawet (FF-wet)

1. INLEIDING

De Kolkakkerbuurt in Ede is een woonwijk uit begin 20^e eeuw en is naar schatting 5,5 ha groot. Woonstede is, als eigenaar van de woningen, voornemens om de Kolkakkerbuurt ingrijpend te vernieuwen door sloop gevolgd door nieuwbouw. Dit is in het kader van de FF-wet aan te duiden als een 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'. Bij zo'n ingreep brengt de FF-wet een aantal verplichtingen met zich mee ten aanzien van mogelijk aanwezige planten en dieren (zie onderstaande tabel en bijlage I).

Consequenties aanwezigheid beschermde soorten (FF-wet) bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen

Algemeen	Voor het verstoren van alle soorten geldt de algemene zorgplicht.
Tabel 1	De soorten van tabel 1 betreft algemeen vrijgestelde soorten.
Tabel 2	Voor het verstoren van soorten van tabel 2 is een ontheffing inzake de FF-wet vereist, tenzij aantoonbaar wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van EZ goedgekeurde en voor de situatie passende gedragscode, of de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen wordt gewaarborgd.
Tabel 3	Voor het verstoren van soorten van tabel 3 is een ontheffing inzake de FF-wet vereist, tenzij de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats wordt gewaarborgd. Voor Habitatrichtlijnsoorten geldt dat de ontheffing moet worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn.
Vogels	Voor het verstoren van vogels met een jaarrond beschermd nest is een ontheffing inzake de FF-wet vereist, tenzij de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats wordt gewaarborgd. Voor vogels geldt dat de ontheffing moet worden aangevraagd op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

In dat kader heeft De Groene Ruimte BV, in opdracht van Woonstede in januari 2015 een ecologische quickscan ingevolge de Flora- en faunawet (FF-wet) uitgevoerd voor de Kolkakkerbuurt.

In deze rapportage zijn de resultaten verwoord van de uitgevoerde ecologische quickscan. De gevolgde werkwijze is beschreven in hoofdstuk 2, het plangebied en de ingreep in hoofdstuk 3. De resultaten van het uitgevoerde bronnenonderzoek en veldbezoek zijn verwoord in hoofdstuk 4. Daarbij zijn -per soortengroep- de aangetroffen en de zeer waarschijnlijk aanwezige, beschermde soorten aangegeven. De voorgenomen ingreep is getoetst aan deze resultaten. Daarbij is nagegaan of er van de ingreep negatieve effecten uitgaan op streng beschermde soorten. Indien bronnenonderzoek en veldonderzoek onvoldoende informatie of zekerheid hebben opgeleverd om daarover uitspraken te kunnen doen en waardoor nader (veld)onderzoek is vereist, is dat bij de soortengroep aangegeven. Van niet genoemde streng beschermde soorten kan de aanwezigheid worden uitgesloten. In hoofdstuk 5 zijn de conclusies verwoord, inclusief adviezen over het mogelijke vervolgtraject.

Er heeft geen andere toetsing plaatsgevonden dan aan de vereisten vanuit de FF-wet, gebaseerd op de ingreep zoals aangegeven.

2. WERKWIJZE

Ter voorbereiding op het veldbezoek is voor het plangebied een aantal bronnen (internetsites, verspreidingsatlassen en andere relevante bronnen) geraadpleegd, om een indruk te krijgen van de mogelijke natuurwaarden van (de omgeving van) het plangebied.

Het veldonderzoek heeft plaatsgevonden op 14 januari 2015 tussen 9.15u en 12.15u. Het was een bewolkte, regenachtige dag, de windkracht was 6 Bft en de temperatuur was ca. 8 °C. Het veldbezoek is uitgevoerd door twee ervaren veldecologen¹⁾ van De Groene Ruimte. Daarbij zijn alle (sporen van) beschermde soorten genoteerd. Er is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten²⁾. Ook andere bijzondere waarnemingen zijn genoteerd en er zijn foto's gemaakt.

Tijdens het veldonderzoek zijn de woningen op zicht beoordeeld op plekken die door vleermuizen gebruikt zouden kunnen worden als winter- of zomerverblijf. Tevens is gekeken naar openingen die toegang kunnen geven tot de spouwruimten van muren en de aanwezigheid van toegankelijke isolatieruimten (bijvoorbeeld tussen dak en dakbeschoot).

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels kunnen zich zowel in bebouwing (bijvoorbeeld onder pannen of achter gevelbetimmering) als in bomen (nesten of holtes) bevinden. De woningen en de aanwezige groenvoorzieningen in de Kolkakkerbuurt zijn onderzocht op de (geschiktheid voor) aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen.

Er is gericht gezocht naar (sporen van) beschermde soorten, zoals Steenmarter en Eekhoorn, maar er zijn geen gerichte inventarisaties (met vallen of dergelijke) naar bepaalde soorten(groepen) uitgevoerd.

Het veldonderzoek is uitgevoerd vanaf de openbare weg. Hierdoor zijn voornamelijk de voor- en zijkanten van de woningen en aangrenzende tuinen beoordeeld. Middels deze resultaten is een inschatting gemaakt voor de tuinen en woningen als geheel.

In de rapportage³⁾ zijn de resultaten van bronnen- en veldonderzoek verwoord en geanalyseerd. Voor de wettelijk beschermde soorten die zijn aangetroffen, die worden verwacht of die niet kunnen worden uitgesloten zijn de consequenties vanuit de Ff-wet voor de verdere procedure vermeld.

¹⁾ ir. R. Noordhuis en mw. J. Snellenberg, MSc.

²⁾ De meeste planten- en diersoorten zijn niet jaarrond vindbaar in het veld. Door het plangebied ook op mogelijke geschiktheid voor beschermde soorten te beoordelen, wordt een beeld verkregen van de mogelijkheid of waarschijnlijkheid dat deze soorten voorkomen. Om een maximale zekerheid over het al dan niet voorkomen te verkrijgen zijn in het algemeen gerichte inventarisaties in de daarvoor geschikte seizoenen noodzakelijk.

³⁾ Alle in deze rapportage opgenomen foto's zijn gemaakt tijdens het veldbezoek, tenzij anders is aangegeven.

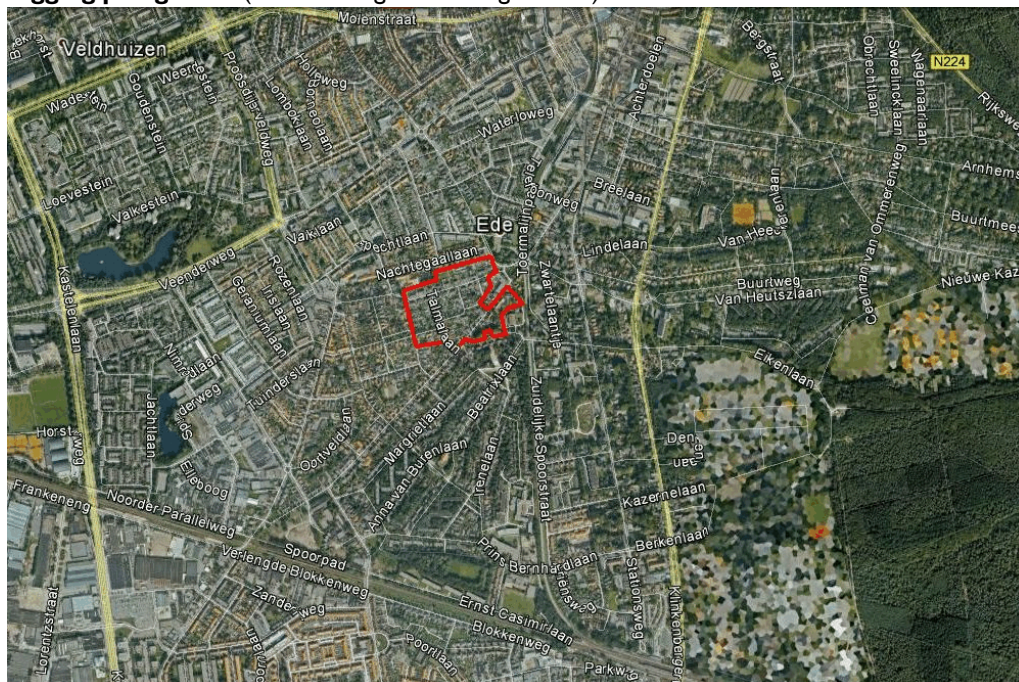

3. BESCHRIJVING PLANGEBIED EN INGREEP

3.1. Ligging en omgeving

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Ede. Het plangebied wordt aan alle zijden omringd door woonwijken. Circa 600 meter ten oosten van het plangebied beginnen de bossen van de Veluwe. In het zuidoosten grenst het plangebied aan de spoorlijn Ede - Amersfoort.

Ligging plangebied (bron ondergrond: Google Earth)

3.2. Plangebied

De Kolkakkerbuurt heeft een tuindorpkarakter en is daarmee relatief groen. De wijk, uit begin 20^e eeuw, herbergt een grote diversiteit woningtypen. Het gaat in totaal om 162 grondgebonden woningen, merendeels twee-onder-een-kap-woningen. Alle woningen hebben aan de voor- en achterzijde een tuin. Alle kopse woningen hebben ook aan de zijkant een tuin, welke vaak in gebruik is als een oprit.

In alle straten zijn bomen aan-geplant, voornamelijk Berken, Esdoorn en Beuken. De bomen zijn in goede staat en hebben geen (grote) holtes. Er zijn geen plantsoenen of ander openbaar groen aanwezig.

In de volgende figuur is de be-grenzing van de Kolkakkerbuurt aangegeven, waar de herontwik-keling zal plaatsvinden.

Berken aan den Brink

Begrenzing Kolkakkerbuurt (bron ondergrond: Google Earth)

In totaal zijn zeven typen woningen te onderscheiden, waarbij het verschil in dakvorm het meest kenmerkend is.

Zadeldak met wolfseinden

Het meest voorkomende type woning betreft een twee-onder-een-kap-woning met een zadeldak met wolfseinden. De woningen hebben bakstenen muren, zonder open stootvoegen, en een dak met donkere dakpannen. Aan de zijanten hebben de woningen over bijna de gehele lengte een dakkapel.

Woning met zadeldak met wolfseinden aan Talmalaan

Hoog rood dak

Het enige type woningen met drie woonlagen, zijn twee-onder-een-kap-woningen met een relatief stijl zadeldak. De woningen hebben bakstenen muren, met enkele ventilatievoegen, en een dak met rode dakpannen. Op de daken zijn schoorstenen aanwezig. Aan de kopse kanten zijn de pannen vastgemetseld aan de gevel.

Woning met hoog rood dak aan Talmalaan

Combinatie mansardedak-schilddak

Deze rijtjeswoningen vormen woonblokken met vier woningen. De woningen hebben bakstenen muren, zonder open stootvoegen, en een dak met donkere dakpannen en verschillende hellingshoeken. Door de vorm van het dak hebben deze huizen geen duidelijke kopse zijde. Een klein deel van het dak heeft dakpannen met gevelflappen.

Combinatie mansardedak-schilddak aan Brinkweg

Dwars zadeldak

Een deel van de twee-onder-een-kap-woningen heeft een zadeldak welke dwars staat op de straat, waardoor de voor- en achterzijden van de woningen ook de kopse kanten zijn. De woningen hebben bakstenen muren, zonder open stootvoegen, en een dak met donkere dakpannen. Aan de zijkant hebben de woningen over bijna de gehele lengte een dakkapel. De dakpannen aan de kopse zijden hebben een gevelflap.

Woningen met een dwars zadeldak aan den Brink

'Normaal' zadeldak

De rijtjeswoningen in het zuidelijk deel van het plangebied hebben een 'normaal' georiënteerd zadeldak, waardoor de kopse kanten aan de zijkanten van het woonblok zijn. De woningen hebben bakstenen muren, zonder open stootvoegen, en een dak met donkere dakpannen. Deze woningen hebben over bijna de gehele lengte een dakkapel. De dakpannen aan de kopse zijden hebben een kleine overstek en een gevelflap.

'Normaal' zadeldak aan Prinsesselaan

Combinatietype

Aan de Kolkakkerweg en de Verlengde Maanderweg staan enkele woonblokken van een gemengd woningtype, welke aandoen als een soort 'kasteelpoort' voor de kruisende wegen. Een deel van de woningen heeft een 'normaal' zadeldak (zie hierboven) en aan een zijde van het woonblok is er één hogere woning met een dwars zadeldak.

Combinatietype woningen aan Kolkakkerweg

Nieuwbouw

In het plangebied, aan de Verlengde Maanderweg, staat één nieuwbouwwoning. Het betreft een vrijstaande woning met een zadeldak met een overstek en bakstenen muren.

Nieuwbouw

De Kolk

In het noorden van het plangebied ligt het terrein 'De Kolk'. Op het terrein zijn buurtcentrum 'De Kolk', twee parkeerplaatsen (één met asfalt en één met gravel) en een voormalige volkstuin aanwezig. Op het terrein zijn ook enkele bomen aanwezig.

Het buurtcentrum stamt waarschijnlijk uit de jaren '70. Het gebouw heeft een plat dak en bakstenen muren. De muren zijn voor een groot deel bekleed met bitumen platen. Ook zijn er veel ramen aanwezig.

Parkeerplaats

Buurtcentrum 'De Kolk'

3.3. Ingreep

De voorgenomen en te toetsen ingreep is de vernieuwing van de Kolkakkerbuurt, binnen de hiervoor omgeven begrenzing. De ingreep omvat sloop en nieuwbouw van woningen, al dan niet in combinatie met een reconstructie van de infrastructuur en groeninrichting. De wijze waarop de vernieuwing wordt uitgevoerd moet nog nader worden ingevuld. Ten tijde van het uitvoeren van deze quickscan waren er nog geen schetsen van de stedenbouwkundige situatie of van nieuwbouw ná de ingreep.

Sloop, nieuwbouw en reconstructie van infrastructuur en groenvoorziening zijn in het kader van de FF-wet aan te duiden als een 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

4. RESULTATEN FLORA- EN FAUNAWET

4.1. Flora

Aandachtspunten Flora- en faunawet flora

Soort	Tabel 2	Tabel 3		Opmerkingen
		HR bijl IV	Bijl I	
Muurvarens	?			Vaststellen aan-/afwezigheid middels nader onderzoek

Mogelijk zijn er op oude, vochtige muren van de woningen of in de achtertuinen streng beschermde⁴⁾ muurvarens aanwezig, als Tongvaren en Steenbreekvaren. Er zijn oude muren in meerdere achtertuinen waargenomen. Deze konden tijdens de inventarisatie vanaf de openbare weg niet worden onderzocht.

Tijdens het veldbezoek zijn enkele exemplaren van de licht beschermde Gewone vogelmelk aangetroffen aan de Talmalaan. De licht beschermde Brede wespenorchis is niet aangetroffen; de soort is in de winter slecht waar te nemen, maar wordt in het plangebied wel verwacht.

Aan de Kolkakkerweg zijn enkele exemplaren van beschermde klokjes waargenomen. Gezien het biotoop en de omgeving kan worden aangenomen dat het ontsnapte tuinplanten betreft. Derhalve zijn deze planten niet beschermd.

Conclusie flora

Oude muren herbergen vaak beschermde muurvarens. Niet alle muren in het plangebied zijn beoordeeld op muurvarens. Om duidelijkheid te krijgen over de precieze soorten, de locatie(s) en het aantal planten is gericht nader onderzoek nodig, zodat kan worden beoordeeld of verstoring van streng beschermde muurvarens aan de orde is.

Ook worden mogelijk de licht beschermde Gewone vogelmelk en Brede wespenorchis verstoord. De (mogelijk) aanwezige licht beschermde soorten staan vermeld op tabel 1 van de AMvB art. 75 FF-wet; dit betreft algemeen vrijgestelde soorten bij onder andere 'ruimtelijke inrichtingen en ontwikkelingen'.

4.2. Zoogdieren

Aandachtspunten Flora- en faunawet zoogdieren

Soort(groep)	Tabel 2	Tabel 3		Opmerkingen
		HR bijl IV	Bijl I	
Vleermuizen		?		Aan-/afwezigheid vast te stellen middels nader onderzoek
Eekhoorn	?			Aan-/afwezigheid vast te stellen middels nader onderzoek

⁴⁾ Met streng beschermde soorten wordt bedoeld: soorten die zijn vermeld op tabel 2 en tabel 3 van de AMvB art. 75 FF-wet.

Steenmarter	?			Aan-/afwezigheid vast te stellen middels nader onderzoek
-------------	---	--	--	---

Vleermuizen

Uit onderzoek van De Groene Ruimte in het verleden (2007 en 2010) is naar voren gekomen, dat Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger, Gewone grootoorvleermuis, Rosse vleermuis en Watervleermuis in (de omgeving van) het plangebied voorkomen. Ook is mogelijk in het noorden van het plangebied een vliegroute aanwezig van Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger en Watervleermuis.

Tijdens het veldbezoek zijn in alle woningtypen mogelijkheden voor vleermuizen vastgesteld. Met name de combinatietype woningen aan de Kolkakkerweg zijn zeer geschikt voor bijvoorbeeld Gewone dwergvleermuis, maar in principe kunnen alle genoemde soorten in alle woningtypen voorkomen. De vleermuizen kunnen onder daken, in spouwen en in schoorstenen een vaste verblijfplaats hebben.

Het buurtcentrum 'De Kolk' is ongeschikt voor vleermuizen.

Door de hoeveelheid (laanvormig) groen in de wijk is een vliegroute aannemelijk. Mogelijk zijn er meer routes en meer soorten aanwezig dan de genoemde vliegroute uit het bronnenonderzoek.

Door de hoeveelheid groen in de wijk zal de wijk waarschijnlijk ook dienst doen als foerageergebied voor alle aanwezige soorten.

Overige streng beschermde zoogdiersoorten

Uit het bronnenonderzoek is naar voren gekomen, dat Steenmarter en Eekhoorn in (de omgeving van) het plangebied voorkomen. Van beide soorten zijn tijdens het veldbezoek sporen en aanwijzingen gevonden. Van beide soorten zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld. Van Eekhoorn is het, gezien de ligging, het aanwezige biotoop en de hoeveelheid waargenomen sporen, zeer aannemelijk dat er één of meerdere nesten aanwezig zijn in het plangebied. Van Steenmarter zijn weinig sporen waargenomen. Gezien de ligging van het plangebied en het biotoop is het niet uit te sluiten dat er een vaste verblijfplaats aanwezig is in de bebouwing of het groen in de tuinen.

Andere streng beschermde zoogdiersoorten zijn niet aangetroffen en worden, gezien de biotopen in het plangebied, ook niet verwacht.

Licht beschermde zoogdiersoorten

De licht beschermde Vos, Haas, Egel, kleine marterachtigen en enkele spitsmuizen- en muizensoorten worden in de wijk verwacht.

Conclusie zoogdieren

Door de sloop van de woningen en het groen worden waarschijnlijk streng beschermde vleermuizen, Eekhoorn en Steenmarter verstoord. In het plangebied komen van deze soorten waarschijnlijk zowel vaste verblijfplaatsen voor als (beschermde) leefgebied, waaronder vliegroutes en foerageergebied. Om duidelijkheid te

krijgen over de precieze soorten, de locatie(s) en het aantal verblijfplaatsen is gericht nader onderzoek nodig in het juiste seizoen.

De (mogelijk) aanwezige licht beschermde soorten staan vermeld op tabel I van de AMvB art. 75 FF-wet; dit betreft algemeen vrijgestelde soorten bij onder andere 'ruimtelijke inrichtingen en ontwikkelingen'.

4.3. Amfibieën, reptielen en vissen

Aandachtspunten Flora- en faunawet reptielen, amfibieën en vissen

Soort(groep)	Tabel 2	Tabel 3		Opmerkingen
		HR bijl IV	Bijl I	
< geen >				

Amfibieën

Uit bronnenonderzoek blijkt dat Rugstreeppad in de gemeente Ede voorkomt. Het plangebied bevat echter geen elementen die van belang (kunnen) zijn voor streng beschermde amfibiesoorten. Rugstreeppad zal dus niet voorkomen in het plangebied.

Wel kunnen licht beschermde soorten als Kleine watersalamander, Gewone pad, Bastaardkikker en Bruine kikker voorkomen. Vijvers in tuinen kunnen dienst doen als voortplantingshabitat voor deze soorten. Alle aanwezige groene tuinen kunnen dienst doen als landhabitat.

Reptielen

Het plangebied is, gezien de aard, ongeschikt voor reptielen.

Vissen

Door het ontbreken van groot open water komen geen beschermde vissen voor in het plangebied.

Conclusie amfibieën, reptielen en vissen

Door de ingreep worden geen streng beschermde amfibieën, reptielen of vissen verstoord. De (mogelijk) aanwezige soorten staan vermeld op tabel I van de AMvB art. 75 FF-wet; dit betreft algemeen vrijgestelde soorten bij onder andere 'ruimtelijke inrichtingen en ontwikkelingen'.

4.4. Vogels

Aandachtspunten Flora- en faunawet vogels

Soort	Opmerkingen
Huismus	Vaststellen aantal/locatie nesten middels nader onderzoek
Gierzwaluw	Vaststellen aan-/afwezigheid nesten middels nader onderzoek
Ransuil	Vaststellen aan-/afwezigheid nesten middels nader onderzoek
De ingreep is alleen toegestaan: • indien zich geen broedgevallen voordoen (kort vóór de ingreep een veldcontrole uit laten voeren); • indien geen jaarrond beschermde verblijfplaatsen worden verstoord.	

Tijdens het veldbezoek zijn in alle woningen mogelijkheden voor nesten van Huismus aangetroffen. In bijna alle woonblokken met een 'hoog rood dak' zijn nesten van Huismus daadwerkelijk vastgesteld. Ook in een woonblok met een 'combinatie mansardedak-schilddak' zijn nesten van Huismus vastgesteld. In totaal zijn reeds 10 tot 15 nesten van Huismus vastgesteld. Naar verwachting zijn veel meer nesten aanwezig.

Op verschillende plaatsen zijn kwetterplekken van Huismus vastgesteld, zoals in de tuinen van Kolkakkerweg 6/8 en Klaprooslaan 11. Zogenaamde kwetterplekken, meestal hoge, dichte struiken, zijn essentieel voor het broedsucces van Huismus en deze zijn daarom beschermd.

De dakranden van de daken met pannen met een gevelflap en ventilatiepannen met een kapot rooster in het plangebied bieden mogelijkheden aan Gierzwaluwen voor toegang tot het dak, een geliefde plek voor nesten van deze soorten. Nesten van Gierzwaluw zijn in het plangebied zeer aannemelijk, gezien de ligging van de wijk en ervaring van De Groene Ruimte uit het verleden. Gierzwaluwen zijn enkel tussen april en augustus in Nederland en daarom tijdens het veldbezoek niet waargenomen in het plangebied. Nesten van Gierzwaluw zijn daarentegen wel jaarrond beschermd.

Gezien de ligging relatief nabij bos en de hoeveelheid groen in de wijk is de aanwezigheid van Ransuil niet uit te sluiten. Roestplaatsen van Ransuil zijn niet vastgesteld, maar deze roestplaatsen zijn op zicht zeer lastig vast te stellen, met name in de dichte naaldbomen in enkele tuinen in het plangebied. Deze bomen waren vaak vanaf de openbare weg niet te bereiken voor braakbalonderzoek.

Bij ongeveer de helft van de in het plangebied aanwezige schoorstenen zijn (paartjes) Kauwen waargenomen. Kauwen broeden vaak in schoorstenen.

In de tuinen en het openbaar groen zijn veel tuinvogels, zoals Koolmees, Vink en Merel waargenomen.

Conclusie vogels

Door de ingreep vindt (mogelijk) verstoring plaats van nesten van Huismus, Gierzwaluw en Ransuil, die jaarrond zijn beschermd. Om duidelijkheid te krijgen over de aanwezigheid en, indien van toepassing, de locatie(s) en het aantal nesten is gericht nader onderzoek nodig in het juiste seizoen.

Door de ingreep worden mogelijk broedgevallen van Kauw en tuinvogels verstoord. Nesten van Kauwen en tuinvogels zijn niet jaarrond beschermd, maar broedgevallen zijn wel beschermd en mogen niet worden verstoord.

4.5. Insecten en andere ongewervelden

Aandachtspunten Flora- en faunawet insecten en andere ongewervelden

Soort(groep)	Tabel 2	Tabel 3		Opmerkingen
		HR bijl IV	Bijl I	
< geen >				

Gezien de inrichting van het terrein kan hooguit een aantal algemene insecten en andere ongewervelden worden verwacht. Er is geen geschikt biotoop aanwezig voor streng beschermde soorten.

Conclusie insecten en andere ongewervelden

Uit deze soortengroepen worden geen beschermde soorten verstoord door de geplande ingreep.

5. CONCLUSIES EN ADVIEZEN

5.1. Conclusies

- Van streng beschermde vleermuizen, Eekhoorn en Steenmarter zijn mogelijkheden voor vaste verblijfplaatsen, alsmede foerageergebieden en vliegroutes, waargenomen. Ook zijn mogelijkheden voor of exemplaren van jaarrond beschermde nesten van Huismus, Gierzwaluw en Ransuil waargenomen.
- Van de streng beschermde muurplanten als Steenbreekvaren en Tongvaren kan op basis van de quickscan geen uitsluitsel worden verkregen over de aanwezigheid/afwezigheid. De (tuinen van de) woningen konden hier niet grondig genoeg voor worden geïnventariseerd.
- Aanwezige streng beschermde soorten en jaarrond beschermde nesten worden niet per definitie door de voorgenomen ingreep verstoord. Op basis van de ingreep zoals nu beoordeeld, kan verstoring van alle genoemde streng beschermde soorten⁵⁾ en jaarrond beschermde nesten echter nu niet worden uitgesloten.
- Van de genoemde streng beschermde kan op basis van de quickscan geen uitsluitsel worden verkregen over de aanwezigheid/afwezigheid, de hoeveelheid/locatie/type verblijfplaatsen of nesten en/of eventuele verstoring van de ingreep. Voor deze soorten is nader onderzoek in het juiste seizoen nodig om de vereiste duidelijkheid te krijgen.
- Met uitzondering van de hiervoor genoemde soorten worden naar verwachting geen streng beschermde soorten verstoord door de ingreep.
- Door de ingreep worden (mogelijk) enkele licht beschermde planten-, zoogdier- en amfibiesoorten verstoord. Voor de licht beschermde soorten van tabel 1 van de AMvB art. 75 FF-wet geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen en ontwikkelingen.
- Mogelijk komen in het broedseizoen nesten voor van stedelijke soorten als Kauw, Koolmees, Vink en Merel. Versturende activiteiten mogen pas plaatsvinden nadat broedgevallen op natuurlijke wijze zijn geëindigd (en de jonge vogels definitief zijn uitgevlogen) en voordat zich nieuwe broedgevallen voordoen.

5.2. Adviezen

- Voor de streng beschermde soorten waarover geen uitsluitsel is verkregen op basis van de quickscan, is gericht nader onderzoek nodig. Middels dit nader onderzoek wordt de aan- of afwezigheid vastgesteld en, indien van toepassing, de hoeveelheid en type verblijfplaatsen. Het betreft de volgende soorten: vleermuizen, Eekhoorn, Steenmarter, Huismus, Gierzwaluw en Ransuil. Hierna is, per soort(groep) een globale indruk gegeven van het vereiste nader onderzoek.

Indicatieve planning nader onderzoek

Soort(groep)	Periode	Aantal bezoeken
Muurvarens	gehele jaar	1
Vleermuizen	half mei - half juli	4 (of 2 met 2 personen)
	half augustus - eind september	4 (of 2 met 2 personen)
Eekhoorn	november - februari (voorkeur)	1

⁵⁾ Met streng beschermde soorten wordt bedoeld: soorten die zijn vermeld op tabel 2 en tabel 3 van de AMvB art. 75 FF-wet.

Steenmarter	begin april - half september (voorkeur)	1, plus hele periode cameravallen
Huismus	begin april - half mei	4 (of 2 met 2 personen)
Gierzwaluw	begin juni - half juli	6 (of 3 met 2 personen)
Ransuil	half februari - half juli	1

- Streng beschermde soorten mogen niet zonder ontheffing worden verstoord. Als tijdens het nader onderzoek de aanwezigheid van beschermde soorten wordt vastgesteld en verstoring van deze soorten door de ingreep niet kan worden voorkomen, dient voor aanvang van de ingreep een ontheffing ingevolge de FF-wet te worden verkregen. Voor het aanvragen van een ontheffing moeten de resultaten van het nader onderzoek bekend zijn; het heeft geen zin om voor die tijd een ontheffingsaanvraag in te dienen.
Als een ontheffing is verleend dient de ingreep volgens de in de ontheffing beschreven wijze en voorwaarden te worden uitgevoerd.
- Voor Eekhoorn en Steenmarter kan worden gekozen om in plaats van een ontheffing te verkrijgen, te werken, volgens een door het Ministerie van EZ (voorheen EL&I en LNV) goedgekeurde gedragscode. In deze gedragscodes worden maatregelen en randvoorwaarden voor Eekhoorn en Steenmarter beschreven waar aantoonbaar aan voldaan dient te worden. Een voorbeeld van een goedgekeurde gedragscode waar volgens gewerkt kan worden is de gedragscode van Bouwend Nederland en NEPROM (Arcadis, 2009).
- Indien werkzaamheden binnen of rond het broedseizoen worden uitgevoerd, dient te worden vastgesteld dat er geen enkel broedgeval kan worden verstoord.
- Voor alle soorten (beschermde en niet beschermd) geldt de algemene zorgplicht. Deze houdt in dat de werkzaamheden op een zodanige wijze worden uitgevoerd dat planten en dieren zo min mogelijk worden verstoord. In elk geval dient de verstoring beperkt te blijven tot het (netto) plangebied. Ook materialenopslag, bouwketen etc. dienen zo mogelijk binnen de begrenzing van het plangebied een plaats te krijgen en mogen in elk geval geen verstorend effect hebben buiten het plangebied. Ook dient de periode van uitvoering zo gekozen te worden, dat dieren zo min mogelijk worden verstoord.
- Bij de werkzaamheden is het van belang de bestaande, te handhaven landschapselementen als grasland, houtopstanden en struwelen niet aan te tasten.
- Het verdient aanbeveling om een ecologisch werkprotocol op te laten stellen. Hierin is aangegeven welke voorzorgsmaatregelen wanneer worden genomen om aan de voorwaarden van de verleende ontheffing te voldoen, welke voorzorgsmaatregelen in het kader van de zorgplicht worden genomen en welke voorzorgsmaatregelen wanneer worden genomen om 'bovenwettelijk' natuurwaarden te beschermen en te ontwikkelen.

BRONNEN

Arcadis, 2009. *Gedragscode Flora- en faunawet* - Bouwend Nederland en NEPROM, Voorburg.

De Groene Ruimte, 2007. *Quickscan planlocatie Schaapsweg te Ede*. Onderzoeksrapport nr. 07727, Wageningen

De Groene Ruimte, 2010. *Nader onderzoek plangebied Wulplaan 9, Ede*. Onderzoeksrapport nr. 10165, Wageningen

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005. *Buiten aan het werk? Houd rekening met beschermde dieren en planten!* - Brochure Ministerie van LNV.

Flora- en faunawet zoals geldend ten tijde van de uitvoering van dit onderzoek.

Algemene Maatregel van Bestuur inzake art. 75 van de Flora- en faunawet (2005).

Nederlandse Database Flora en Fauna
Stichting RAVON

www.telmee.nl
www.ravon.nl

BIJLAGE I. SAMENVATTING VERPLICHTINGEN VANUIT DE FLORA- EN FAUNA-WET (FF-WET)

Onderstaande tekst bevat de voor het onderhavige project belangrijkste aspecten van de Flora- en faunawet. Uiteraard is alleen de wettekst bepalend; aan onderstaande tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

Middels de Flora- en Faunawet (FF-wet) zijn in beginsel alle inheemse planten- en diersoorten beschermd en voor alle soorten geldt de wettelijke zorgplicht. Een aantal planten- en diersoorten heeft een bijzondere beschermingsstatus ('beschermde soorten'). Een ingreep kan een effect hebben op dergelijke eventueel aanwezige, beschermde planten- en diersoorten. Een initiatiefnemer heeft de wettelijke plicht om na te gaan of door de ingreep beschermde soorten worden verstoord; de bewijslast ligt bij de initiatiefnemer, die moet aantonen dat geen soorten worden verstoord (waardoor één of meer van de artikelen 8 t/m 12 van de FF-wet worden overtreden) of hij moet een ontheffing voor deze verstoring aanvragen bij het ministerie van Economische Zaken (EZ).

Artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet.

Art. 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Art. 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Art. 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Art. 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Art. 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De eerste stap van zo'n procedure is een quickscan. In een quickscan wordt getracht zo veel mogelijk uitsluitsel te krijgen over de aanwezigheid of afwezigheid van beschermde soorten en, bij aanwezigheid, over de vraag of verstoring aan de orde is. Waar mogelijk wordt gekeken hoe eventuele verstoring kan worden voorkómen of worden verminderd.

Indien verstoring niet kan worden voorkomen, dient een ontheffing te worden aangevraagd. Deze dient, vergezeld van een activiteitenplan ingediend te worden bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO.NL, voorheen Dienst Regelingen) van het ministerie van EZ. In het activiteitenplan wordt onder andere uitgebreid ingegaan op het doel van de aanvraag, wordt een onderbouwing gegeven en wordt ingegaan op de wijze waarop met (streng) beschermde soorten wordt omgegaan. De verwerking van de aanvraag door de RvO.NL kan geruime tijd in beslag nemen (in het algemeen minstens vier maanden maar afhankelijk van ander factoren kan dat ook langer zijn).

Middels een Algemene Maatregel van Bestuur in 2005 is de toepasbaarheid van de FF-wet verder vorm gegeven. In deze AMvB is een onderscheid gemaakt in drie bijzondere beschermingsregimes; de beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen en elk van deze soortengroepen is vermeld op een tabel (zie tekstkader volgende pagina). De soorten van tabel 3 hebben de hoogste beschermingsstatus.

Vogels kennen een apart beschermingsregime, los van de tabellen-indeling. Sinds 26 augustus 2009 zijn de nesten van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd. Ook kan voor een aantal soorten van tabel 3 geen ontheffing meer worden verkregen (tenzij een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn van toepassing is); indien vaste verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig zijn, dient de ingreep plaats te vinden op een zodanige wijze dat -althans ingevolge de FF-wet- geen sprake is van verstoring, omdat de functionaliteit van de verblijfplaatsen wordt gewaarborgd.

Toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (FF-wet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in de oorspronkelijke tabellen van het ministerie van LNV niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten).

Toelichting tabel 1

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

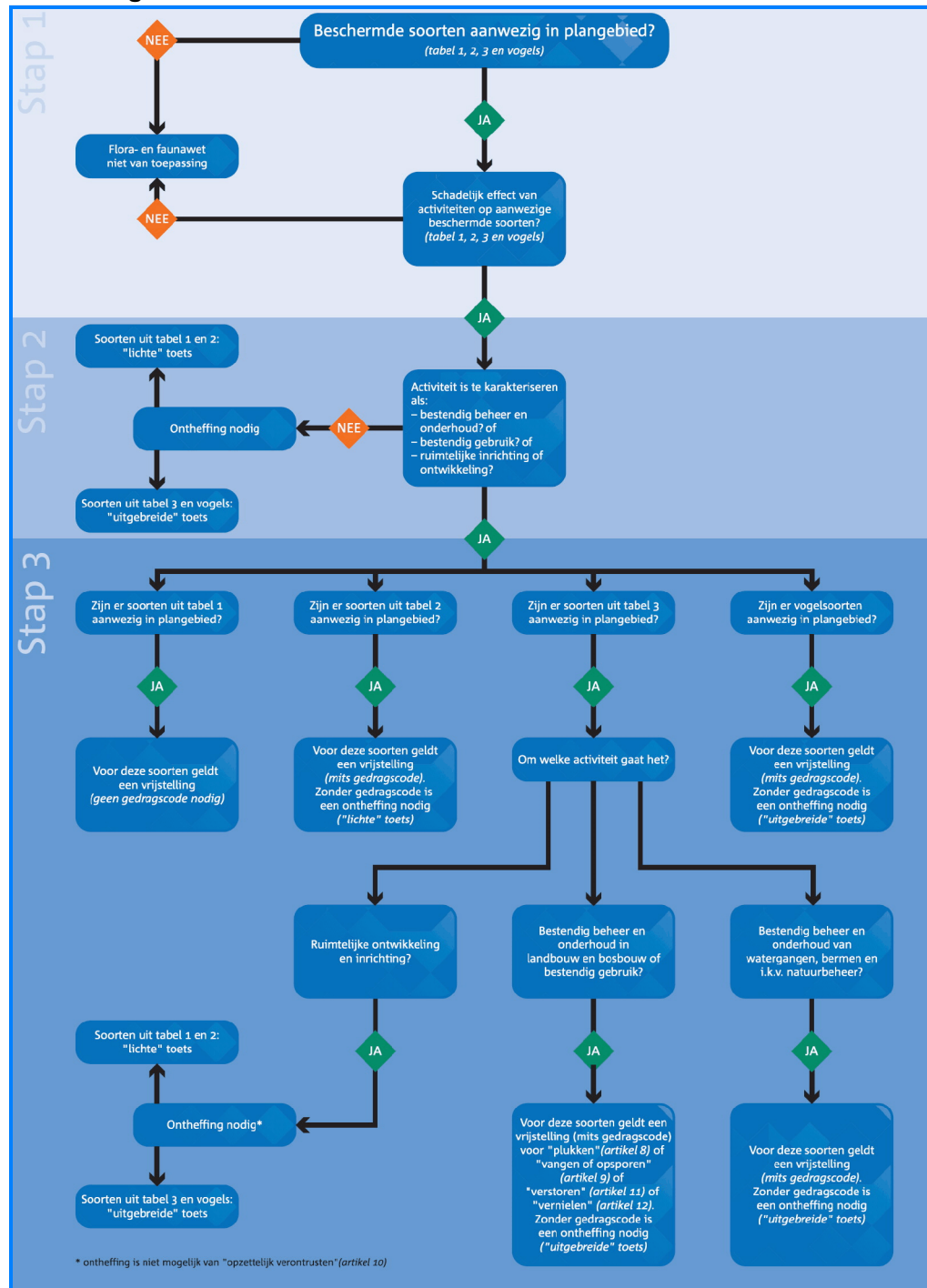
Toelichting tabel 2

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3).

Toelichting tabel 3

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de FF-wet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de FF-wet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.
- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.
- Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria:
 - 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang;
 - 2) er is geen alternatief;
 - 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

Stroomdiagram Flora- en faunawet

(Zie ook het stroomdiagram op de volgende pagina).

Stroomschema

Voor deze soorten geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Als een goedgekeurde gedragscode van toepassing is op uw activiteiten geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. De zorgplicht geldt ook voor u.

U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wit u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Komen er beschermde dier- of plantensoorten voor in het plangebied?

Hebben uw activiteiten effecten op de beschermde dier- of plantensoorten?

Soorten uit tabel 1

Soorten uit tabel 2

Soorten uit tabel 3

Vogels

Soorten uit Bijlage 1 Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten

Soorten uit Bijlage IV Habitatrichtlijn

Kunt u werken volgens een goedgekeurde gedragscode?

Kunt u maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen?

Vraag ontheffing aan.

Vraag ontheffing aan op grond van een wettelijk belang uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten.

Vraag ontheffing aan op grond van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn.

Vraag ontheffing aan op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Uw aanvraag wordt beoordeeld op deze punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en / of verblijfplaats aangetast door uw activiteiten?
- Is er een wettelijk belang?
- Is er een andere bevredigende oplossing?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Uw aanvraag wordt beoordeeld op deze punten:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en / of verblijfplaats aangetast door uw activiteiten?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?